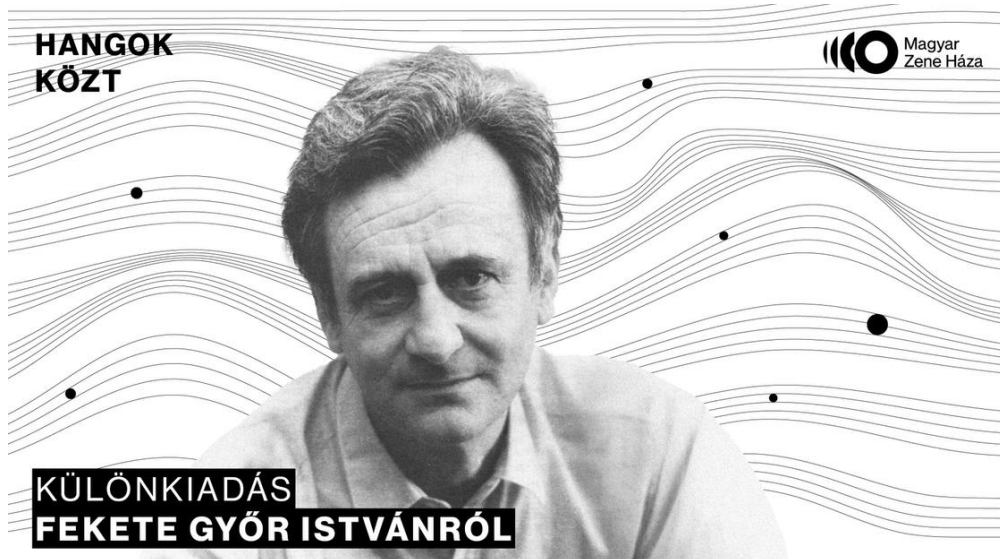

90 ÉVE SZÜLETETT FEKETE GYŐR ISTVÁN (1936-2024)

I.

[Hangok közt #62 I Fekete Győr István - különkiadás¹ \(2:13:38\)](#)

Fekete Győr István sokunk mestere volt a konzervatóriumi években. Dargay Marcellel arra vállalkoztunk, hogy portrét készítsünk róla közelgő születésnapja apropóján. Megpróbáltuk feltárni tanítási módszereit, és visszaemlékezések által megrajzolni felejthetetlen alakját, mondatait. Személyéből kiindulva olyan fontos dolgokat is érintettünk, mint a zeneszerzés tanítás aktuális kérdései, vagy a zeneszerző tanár felelősségét egy adott zenei környezetben, kultúrában. Ez a podcast egy különkiadás egy különleges emberről, az utóbbi 50 év egyik legmeghatározóbb zeneszerző tanár egyéniségéről, aki tavaly, 88 évesen, sajnos eltávozott közülünk.

II.

KÉT RÁDIÓBEMUTATÓ²

Ugyanezen a rádióhangversenyen hangzott el – bemutatóként – Fekete Győr István Kék hegyek hidege című dalciklusa szopránhangra zongorakísérettel, Nagy László verseire. A zeneszerző neve bizonyára ismeretlenül cseng, írásmódján is észrevehető, hogy még egy kicsit nehézkes a keze járása. A gyakorlat hiányával magyarázom versválasztását is, amellyel tulajdonképpen csapdát állított fel a maga számára és belesétált. Nagy László költeményei közül a gyűjteményes kötet utolsó sorozataiból válogatott (Himnusz minden időben,

¹Hangok Közt – korszakos podcast sorozat kortárs zeneszerzőkkel Dinyés Dániel gondozásában, a Magyar Zene Háza csatornáján.

²Élet és Irodalom 1972/44. – részlet)

Szerelmem, csonttörő élet). A hat versből legalább három olyan expresszionista hangot, nagy gesztusokat és dramatizált fokozásokat kíván megzenésítőjétől, ami Fekete Győr halk szavú alkotóegyéniségétől természetből fogva idegen. Ezenkívül ezek a versek általában elég nehezen zenésíthetők; a hasonlatok, a szavak nem kínálják önmaguktól a zenei képalkotás lehetőségét és formájuk-ívük hirtelen fordulatai mintha túl markánsak lennének a zene számára.

Valószínűleg a költő eredeti hangját tolmácsolandó feszítette meg „lantja húrjait” a zeneszerző: az énekszólamot, amelyet a bemutatón Andor Éva Fellegi Ádám kíséretével énekelt, igen tág ámbitusúra méretezte és az expresszivitás érdekében nem takarékoskodott a hosszú, magas hangokkal. Van vers, amely arra készítette, hogy szinte mesterségesen gyorsítsa fel zenéje belső pulzusát (a Dél appassionatora), van amelyiknek a kedvéért a kezdő természetkép jóleső, hangulatos hullámvázát megtörve mesterségesen jelenetté kellett szélesítenie dalát (Kívül nap süt). Máshol a szóképek vagy a hangulat megzenésítésének dilemmája bizonyult tehernek (Én és a fájdalom), s a ciklus címadó versében, az utolsó dalban, amelyhez nyilván a záró sor vonzotta („... a megváltóm, csak az ének”) inkább az önálló igényű, hangszeres prelúdiummal, mintsem a vers szövegét követve tesz vallomást a zeneszerző. Mégis, a ciklus hat verse között a zene új kapcsolatot teremt. Egy-egy harmónia, egy-egy emblémaszerűen kiemelt sor, a formának egy-egy vissza vagy előre utaló ríme összefogja a dalokat. Még inkább egységesítő ereje van a stílusnak (amely e ciklusban csendesen szedi fel horgonyát a Kodály-dalok tengeröblében) s a temperamentumnak. A legjobb pillanatokban megérezzük, hogy a megzenésítés egy más egyéniség nyelvére fordította át a költeményeket: a dalok világa egyszerűbb, hallgatólag, ábrándos kedélyről ad hírt. Friss a sorozat egyetlen scherzoja (Cinóberfényben) és tehetséges, szép a második dal (Szerelmemléke): „Virág, lámpa, tabáni tulipánfa, világíts belső éjszakánkba...” Ez Fekete Győr István hangja. Szeretnénk, ha többször jelentkezne vele.

Kroó György

III.

FEKETE GYŐR ISTVÁN (ZENESZERZŐ, ZENESZERZÉS TANÁR 80 ÉVES) (Elek Szilvia, Gémesi Géza, Hollós Máté, Horváth Bálint, Horváth Barnabás, Gaál Erzsébet, Kecskés Balázs, Nógrádi Péter, Pócs Katalin, Spányi Miklós, Szűts Péter, Kiss Zsuzsanna és Bucz Magor köszöntői)³

³ Napút irodalom, művészet, környezet 2018/10. szám. Forrás: oszk.epa.hu

IV.

ELHUNYT FEKETE GYŐR ISTVÁN (1936–2024) ZENESZERZŐ, A BARTÓK BÉLA ZENEMŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA LEGENDÁS ZENESZERZÉS TANÁRA (Bartók Konzervatórium, Hollós Máté, továbbá Facebook-on: Hamar Zsolt, Gyöngyösi Levente, Horváth Balázs, Madaras Gergely, Huszárné Papp Éva, Osztrosits Éva)⁴

V.

ELHUNYT FEKETE-GYŐR ISTVÁN (1936–2024) ZENESZERZŐ, A BARTÓK BÉLA ZENEMŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM LEGENDÁS TANÁRA (Hollós Máté, Elek Szilvia, Bucz Magor és Nógrádi Péter emlékezése)⁵

VI.

FEKETE GYŐR ISTVÁN
EMLÉKNAPOK
a 90 éve született zeneszerző, zeneszerzési tanár
emlékére 2026. március 9-28 között

Mester és tanítványai
sorozat 4. hangversenye

LFZE Bartók Béla
Zeneművészeti
és Hangszerésképző
Gyakorló Szakgimnázium,
Ferencsik terem
1065 Budapest, Nagymező u. 1.
2026. március 9. 18:00

Előadók:

Miksch Adrienn
ének (1, 2, 4)
Fülep Máté
ének (3)
Elek Szilvia
zongora (1, 2, 4)
Bozay Melinda
zongora (3)
Császár Zsuzsanna
zongora (5)

1. Fekete Győr István:
Négy dal Nagy László verseire
2. Hollós Máté:
Péter-képek
3. Horváth Barnabás:
Vörösmarty dalok
4. Elek Szilvia:
Hat dal Szendrei Júlia verseire
5. Csemiczky Miklós:
Sonatina con intermezzo

Támogatók:
Magyar Művészeti Akadémia
Nemzeti Zenei Alapítvány
Zeneakadémia Alapítvány
LFZE Bartók Béla Zeneművészeti és
Hangszerésképző Gyakorló Szakgimnázium
Göller Zoltán, Elek Szilvia, Mohai Mónika,
Horváth Barnabás, Bauernfeind Éva

MM
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

|| NZA

⁴ Parlando 2024/3.

⁵ Parlando 2024/4.